

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою ДТЕУ
02.02.2022 р.
(протокол № 1, п.6)

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ ДТЕУ
від 03 лютого 2022 р. № 45

ПОЛОЖЕННЯ про відкриті заняття науково-педагогічних працівників у Державному торговельно-економічному університеті

1. Загальні положення

1.1. Положення про відкриті заняття у Державному торговельно-економічному університеті (далі – ДТЕУ) розроблене відповідно до Закону України «Про вищу освіту», інших актів законодавства України з питань освіти, Статуту ДТЕУ, Положення про організацію освітнього процесу студентів, інших нормативно-правових актів, які регулюють освітній процес у ДТЕУ, та регламентує порядок організації відкритих занять у ДТЕУ, їх планування, підготовку, проведення та оцінювання.

1.2. Відкрите заняття – одна зі складових методичної роботи науково-педагогічного працівника.

1.3. Відкрите заняття – форма управлінського контролю, метою якого є виявлення професійного рівня, педагогічної майстерності, наукової кваліфікації науково-педагогічного працівника для подальшого їх удосконалення та підвищення рівня навчальних досягнень студентів.

2. Функції відкритого заняття

2.1. *Інформаційна* – встановлення професійного рівня, педагогічної майстерності та наукової кваліфікації науково-педагогічного працівника, а також рівня здобутих студентами знань, умінь і навичок.

2.2. *Діагностуюча* – виявлення основних методів і прийомів, що застосовуються науково-педагогічним працівником, їх відповідність цілям заняття, з урахуванням специфіки освітньої програми; встановлення причин допущення помилок студентами.

2.3. *Мотивуюча* – стимулювання подальшого вдосконалення професіоналізму науково-педагогічного працівника та навчальної діяльності студентів.

2.4. *Навчальна* – поширення передового досвіду, виявлення необхідності та шляхів зростання професійного рівня, педагогічної майстерності, наукової кваліфікації науково-педагогічного працівника.

3. Види та типи відкритих занять

3.1. Відкриті заняття в ДТЕУ можуть бути проведені у виді лекції, лабораторного, практичного (семінарського) заняття. Залежно від мети та завдань можуть бути проведені відкриті заняття наступних типів:

3.1.1. **Пробне** – проводиться кандидатом на посаду науково-педагогічного працівника для підтвердження його професійної придатності. Особливістю такого заняття є те, що особа, яка його проводить, може не мати досвіду науково-педагогічного працівника. Головний критерій – демонстрація професійного рівня, педагогічної майстерності. Особи, які повинні бути присутніми на відкритому занятті в обов'язковому порядку: завідувач та науково-педагогічні працівники відповідної кафедри (загалом не менше 3-х членів кафедри).

3.1.2. **Планове** – проводиться відповідно до умов контракту, при поданні документів щодо присвоєння вченого звання, індивідуального плану роботи науково-педагогічного працівника та затвердженого Плану проведення відкритих занять науково-педагогічними працівниками ДТЕУ. На такому занятті обов'язково повинні бути присутні: завідувач та науково-педагогічні працівники відповідної кафедри (загалом не менше 3-х членів кафедри), представник навчально-методичного відділу¹.

3.1.3. **Показове** – проводиться науково-педагогічними працівниками (професорами, доцентами, старшими викладачами) зі значним досвідом навчальної, методичної, наукової, педагогічної і організаційної діяльності, з метою демонстрації новітніх методик викладання, використання сучасних освітніх технологій, в першу чергу, для:

- науково-педагогічних працівників, які нещодавно розпочали свою діяльність;
- аспірантів,
- колег з відокремлених структурних підрозділів ДТЕУ та інших вищих навчальних закладів, які проходять стажування в ДТЕУ.

На такому занятті обов'язково повинні бути присутні: завідувач кафедри та науково-педагогічні працівники кафедри і факультету, представники: навчально-методичного відділу, деканату факультету, для студентів якого проводиться заняття (загалом не менше 5-6 осіб)², всі бажаючі науково-педагогічні працівники ДТЕУ.

3.1.4. **Конкурсне** – проводиться науково-педагогічним працівником кафедри, який проходить конкурсний відбір на заміщення вакантної посади. На такому занятті в обов'язковому порядку мають бути присутні: завідувач кафедри та науково-педагогічні працівники кафедри і факультету, представники: навчально-методичного відділу, деканату факультету, для студентів якого проводиться заняття, всі бажаючі науково-педагогічні працівники ДТЕУ (загалом не менше 7-8 осіб)².

4. Організація та проведення відкритого заняття

¹ В іншому випадку проведене заняття кваліфікується як взаємовідвідування.

² В іншому випадку проведене заняття не зараховується як відкрите та потребує повторного проведення.

4.1. Відкриті заняття в ДТЕУ проводяться відповідно до Плану проведення відкритих занять науково-педагогічними працівниками ДТЕУ, сформованого навчально-методичним відділом за поданням кафедр на поточний навчальний рік, за графіками, затвердженими на засіданнях кафедр ДТЕУ (форма графіку проведення відкритих занять наведена у додатку А).

4.2. Затверджений першим проректором з науково-педагогічної роботи План проведення відкритих занять науково-педагогічними працівниками ДТЕУ розміщується у відповідній рубриці на офіційному сайті ДТЕУ.

4.3. У графіку проведення відкритих занять вказуються всі їх типи. При складанні графіка необхідно враховувати терміни дії контрактів науково-педагогічних працівників кафедри, їх побажання щодо виду, типу, теми та дати проведення відкритого заняття.

4.4. Відповідальність за своєчасне виконання графіка проведення відкритих занять та інформацію про них (анонс проведення, відгуки) несуть завідувачі кафедр та заступники деканів факультетів з навчально-методичної роботи ДТЕУ. Оприлюднення інформації про проведення відкритого заняття здійснюється за тиждень шляхом розміщення оголошення, оформленого у встановленому порядку (додаток Б) на відповідних дошках кафедр, факультетів, ДТЕУ. Один примірник оголошення подається до навчально-методичного відділу.

4.5. Науково-педагогічний працівник, який не провів відкрите заняття з поважної причини, змінює термін проведення за погодженням його з завідувачем кафедри, подавши відповідну службову записку на ім'я начальника навчально-методичного відділу ДТЕУ.

4.6. Після проведення відкритого заняття, на засіданні відповідної кафедри відбувається обговорення, оцінювання його результатів, підводяться підсумки та вносяться пропозиції щодо: вдосконалення професійного, наукового, методичного та організаційного рівнів проведення заняття. Робиться висновок відповідно до мети/типу заняття. Результати контролю якості проведення занять відображаються рецензентами із числа присутніх у кафедральному Журналі взаємних і контрольних відвідувань занять науково-педагогічних працівників кафедри та подаються до навчально-методичного відділу у вигляді копії відповідної сторінки із зазначенням дати та номера протоколу засідання кафедри (Пам'ятку рецензенту відкритого заняття наведено у додатку В).

5. Результати проведення відкритого заняття

5.1. Навчально-методичний відділ ДТЕУ здійснює моніторинг виконання Плану проведення відкритих занять науково-педагогічними працівниками ДТЕУ.

5.2. За результатами проведення відкритого заняття завідувач кафедри може прийняти рішення про клопотання перед ректором (вченою радою ДТЕУ) щодо:

- присвоєння вченого звання професора/доцента;

- рекомендації на заміщення вакантної/іншої посади;
- надання права ведення занять відповідного виду;
- позбавлення права ведення занять відповідного виду;
- заохочення науково-педагогічного працівника тощо.

Начальник навчально-
методичного відділу

Тетяна БОЖКО

ГРАФІК ПРОВЕДЕННЯ ВІДКРИТИХ ЗАНЯТЬ
науково-педагогічними працівниками
кафедри _____
на _____ навчальний рік

№ з/п	ПІБ науково-педагогічного працівника	Дата проведення (місяць)	Вид (лекція, лабораторне, практичне/семінарське) заняття та тема заняття	Тип (пробне, планове, показове, конкурсне) заняття	Примітка (ауд., пара)
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>

Завідувач кафедри _____

Підпис _____

Дата

ОГОЛОШЕННЯ

«__» _____ 20__ р.

Відбудеться відкрите заняття(ШБ науково-педагогічного працівника)

з дисципліни _____

на тему: _____

Пара __, аудиторія __, курс __, група __, факультет _____

ЗАПРОШУЮТЬСЯ УСІ БАЖАЮЧІ

**ПАМ'ЯТКА
РЕЦЕНЗЕНТУ ВІДКРИТОГО ЗАНЯТТЯ**

У відгуку на відкрите заняття рекомендується зазначити:

1. Інформацію про:
 - дату проведення; факультет, курс, групу, спеціальність/спеціалізацію студентів, для яких проводилося заняття;
 - ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посаду науково-педагогічного працівника, який проводив заняття;
 - назву дисципліни; вид (лекція, практичне/семінарське, лабораторне), тему та мету заняття;
 - номер і дату протоколу засідання кафедри, де розглядали відкрите заняття;
 - дата, підпис рецензента.
2. Якість викладання:
 - професійний рівень, наукова кваліфікація науково-педагогічного працівника (у т.ч. володіння змістом програми дисципліни);
 - педагогічну майстерність науково-педагогічного працівника:
 - володіння методикою викладання (дотримання структури проведення заняття);
 - застосування традиційних/інноваційних методів навчання (оглядова, тематична, проблемна лекція, лекція-консультація, лекція-конференція, бінарна, дуальна, лекція із заздалегідь запланованими помилками, тренінг, презентація, дискусія, комунікативний метод, імітація, симуляція, модерація, моделювання ситуацій, «мозкова атака», тренажерні завдання, метод кейс-стаді, робота в малих групах та ін.);
 - застосування форм контролю (тестування, усне, письмове опитування, перевірка підготовленого есе, дайджесту, огляду, звіту, конспекту, презентації, курсової, розрахунково-графічної роботи, проекту, вправи, задачі, ситуаційного завдання тощо);
 - використання сучасних комп'ютерних технологій, візуального супроводження (роздатковий / наочно-ілюстративний матеріал, опорний конспект лекцій та ін.);
 - прагнення викликати у студентів інтерес до навчальної дисципліни; взаємозв'язок з аудиторією; підготовленість студентів та ступінь їх активності; доступність, чіткість викладення матеріалу; сприяння розвитку загальних та професійних компетентностей студентів; рівень володіння мовою;
 - особистісні якості науково-педагогічного працівника: сумлінне ставлення до роботи; дотримання вимог діючих положень організації освітнього процесу; вимогливість; тактовність; поважне ставлення до студентів; об'єктивність в оцінці знань студентів; наявність почуття гумору та ін.
3. Досягнення/не досягнення мети; відповідність/не відповідність навчального заняття вимогам вищої освіти.